

CRNA GORA
ZAVOD ZA STATISTIKU

IV Proleterske 2, 81000 Podgorica

Tel: +382 (0) 20 230 811

Fax: +382 (0) 20 230 814

E-mail: contact@monstat.org

IZVJEŠTAJ O KVALITETU ZA 2016. GODINU

Godišnja istraživanja saobraćaja

Odgovorno lica: Jelena Popović

Odsjek: Odsjek poslovnih statistika kratkoročnih indikatora

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju.....	1
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja	1
1.2 Pravni osnov	1
1.3 Statističke jedinice	1
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja	1
1.4.1 Sektori	1
1.4.2 Statistička populacija.....	2
1.5 Referentna geografska oblast.....	2
1.6 Koncepti i definicije	2
1.7 Klasifikacije	2
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka.....	3
1.9 Dinamika objavljivanja podataka	3
1.10 Metodologija.....	3
1.11 Bazni period.....	3
1.12 Jedinica mjere	3
1.13 Izvor podataka	3
2. Relevantnost - Korisnici podataka	4
2.1 Potrebe korisnika	4
2.2 Zadovoljstvo korisnika	4
3. Tačnost i pouzdanost	4
3.1 Tačnost - Opšta ocjena	4
3.2 Uzoračka greška.....	4
Indikatori uzoračke greške	4
3.3 Neuzoračka greška.....	4
3.3.1 Greška obuhvata.....	4
Indikator greške obuhvata	4
3.3.2 Greška mjerenja	4
3.3.3 Greška usljed neodaziva.....	5
Stopa neodaziva jedinica.....	5
3.4 Sezonska prilagodavanja	5
3.5 Revizija podataka.....	5
3.5.1 Politika revizije podataka	5
3.5.2 Praksa revizije podataka	5
3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka.....	5
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka	5
4.1 Pravovremenost.....	5
Vremenski jaz objave preliminarnih podataka	5
Vremenski jaz objave konačnih podataka	5
4.2 Tačnost objave podataka.....	5
5. Dostupnost i jasnoća.....	6
5.1 Saopštenja.....	6
5.2 Publikacije	6
5.3 Dostupnost mikropodataka	6
6. Uporedivost	6
6.1 Prostorna uporedivost	6
6.2 Vremenska uporedivost.....	6

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Cilj godišnjih istraživanja statistike saobraćaja je prikupljanje, obrada i diseminacija godišnjih podataka o prevezenim putnicima, robi i infrastrukturi po vrstama saobraćaja kao i podataka o obimu i strukturi poštanskih i telekomunikacionih usluga i infrastrukturi u poštanskom i telekomunikacionom saobraćaju. Pored toga cilj je i prikupljanje obrada i diseminacija podataka o saobraćajnim nezgodama, povrijeđenim i poginulim osobama u nezgodama i podataka o registrovanim drumskim motornim i priključnim vozilima

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („Sl.list Crne Gore“ br. 18/12) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Zavodu za statistiku jasno i široko pravno ovlašćenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenje Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koja su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Zavod za statistiku je potpisao nekoliko memoranduma o saradnji sa imaocima administrativnih podataka.

1.3 Statističke jedinice

Izvor podataka za:

- (i) željeznički saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je prevoz putnika i robe u željezničkom saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 49);
- (ii) drumski putnički saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je prevoz putnika u drumskom saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 49);
- (iii) istraživanje teretnog drumskog saobraćaja teretna vozila za prevoz robe korisne nosivosti 3500 kg i veće, kao i tegljači. Izvor podataka su pravna i fizička lica koja su vlasnici ili korisnici vozila koji se nalaze u uzorku. Okvir za izbor uzorka je evidencija registrovanih vozila koja se dobija od Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore.
- (iv) lokalni drumski saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je prevoz putnika u lokalnom drumskom (gradskom) saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 49);
- (v) prometa na aerodromima su izvještajne jedinice koje obavljaju uslužne djelatnosti u vazдушnom saobraćaju (sektor H, oblast 52);
- (vi) vazdušni saobraćaj su izvještajne jedinice koje obavljaju djelatnosti u vazдушnom saobraćaju (sektor H, oblast 51);
- (vii) pomorski saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je prevoz robe i putnika u pomorskom saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 50);
- (viii) izvještaj o dolasku i odlasku brodova, izvještajne jedinice su Lučke kapetanije;
- (ix) pretovar su izvještajne jedinice kojima je djelatnost manipulacija teretom (utovar u brodove i istovar iz njih) pretežna djelatnost (sektor H, oblast 52);
- (x) poštanski i telekomunikacioni saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je poštanski saobraćaj (sektor H, oblast 53) i telekomunikacije (sektor J, oblast 61) pretežna djelatnost;
- (xi) broj saobraćajnih nezgoda na putevima u Crnoj Gori je Uprava policije Crne Gore, a za broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore;

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

Sektor H oblasti: 49, 50, 51, 52, 53. Sektor J oblast 61.

1.4.2 Statistička populacija

Za sva istraživanja saobraćaja osim teretnog drumskog saobraćaja jedinice posmatranja su preduzeća. Za istraživanje teretnog drumskog saobraćaja jedinice posmatranja su pored preduzeća i fizička lica koji su vlasnici/korisnici teretnih drumskih vozila nosivosti 3 500 kg ili veće i tegljača.

1.5 Referentna geografska oblast

Teritorija države Crne Gore

1.6 Koncepti i definicije

Pod prevozom putnika u saobraćaju podrazumijeva se kretanje putnika od mjesta polaska do odredišta.

Putnik je svako lice koje je nabavilo kartu ili odgovarajuću ispravu i ušlo u prevozno sredstvo s ciljem da se preveze do mjesta opredjeljenja.

Putnički kilometar označava prevoz jednog putnika na rastojanju od 1 km.

Pod prevezenom robom podrazumijevaju se sve pošiljke tereta (robe) koji je prevezen na osnovu ugovora o prevozu.

Količina prevezene robe izražava se u bruto težini, što znači da težina robe obuhvata i težinu ambalaže ili opreme (kontejneri).

Tonski kilometar označava prevoz jedne tone robe na rastojanju od 1 km. Pretovarene tone tereta se odnose na ukupnu količinu tereta koja prođe kroz prekrcajni poslovni subjekt, gdje se isti teret, bez obzira na broj manipulacija koji je njime izvršen, iskazuje samo jednom. Izmanipulisane tone (tona-operacija) su jedinice radnog učinka koje izražavaju zbir operacija evidentiranih prema načinu na koji su izvršene (iskrcaj, ukrcaj, direktan prekrcaj premještaj).

Pismonosna pošiljka je vrsta komunikacije u pisanom obliku odštampana na papiru ili drugom odgovarajućem nosiocu podataka, koji je potrebno poslati i dostaviti na adresu koju je naveo pošiljalac na samoj pismonosnoj pošiljci ili njenom omotu. Paket je poštanska pošiljka koja sadrži robu i predmete. Tiskovina je štampana publikacija koju izdaje izdavač svakodnevno, povremeno ili u određenom razdoblju (novine i časopisi).

Fiksna telefonija su usluge koje omogućavaju korisnicima da pristupe javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji i da koriste javno dostupne telefonske usluge na fiksnoj lokaciji. Mobilna telefonija su usluge koje omogućavaju korisnicima da pristupe javnoj mobilnoj mreži i koriste usluge mobilne telefonije.

Saobraćajna nezgoda je događaj koji se dogodio na putu ili je započeo na putu, u kojem je učestvovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojem je jedno ili više lica povrijeđeno ili poginulo ili je preminulo u roku od 30 dana od posljedica te saobraćajne nezgode ili je nastala materijalna šteta.

Registrovana drumska motorna i priključna vozila su sva ona vozila koja su registrovana kod Ministarstva unutrašnjih poslova, osim vozila oružanih snaga. Prvi put registrovana vozila obuhvataju: nova i uvezena vozila, tj. vozila koja se prvi put registruju u Crnoj Gori.

Drumski prevoz je svako kretanje robe i/ili putnika u drumskom prevoznom sredstvu po drumskoj mreži. Unutrašnji drumski prevoz je drumski prevoz između dva mjesta (mjesta utovara i mjesta istovara) koja se nalaze u istoj zemlji u kojoj je vozilo registrovano. Međunarodni drumski prevoz je drumski prevoz između dva mjesta (mjesta utovara i mjesta istovara) koja se nalaze u dvije različite zemlje; ovakav prevoz može podrazumijevati tranzit kroz jednu ili više zemalja.

Drumska kabotaža prevoz drumom unutar neke zemlje koji obavlja prevozno sredstvo registrovano u drugoj zemlji. Prevoz za treće zemlje je međunarodni drumski prevoz koji obavlja drumsko prevozno sredstvo registrovano u trećoj zemlji.

Prevoz uz nadoknadu ili javni prevoz je onaj prevoz robe koji se obavlja uz naknadu u ime trećih osoba. Prevoz za sopstvene potrebe jeste prevoz koji se ne obavlja uz naknadu.

Teretno drumsko motorno prevozno sredstvo je drumsko motorno prevozno sredstvo namijenjeno za prevoz robe (kamion) ili bilo koja kombinacija drumskih vozila namijenjenih za prevoz robe (tj. kamion s prikolicom, prikolicama ili drumski tegljač s poluprikolicom i s prikolicom ili bez nje).

Drumski tegljač je drumsko motorno vozilo koje je isključivo ili prevashodno namijenjeno za vuču drugih drumskih vozila bez motora.

1.7 Klasifikacije

NACE Rev. 2 NST 2007 - klasifikacija vrste robe za statistiku prevoza

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Godišnje

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Godišnje

1.10 Metodologija

Metodologija je dostupna na sajtu:

http://www.monstat.org/userfiles/file/saobracaj/2016/Metodologija%20-%20Statistika%20saobracaja_CG.pdf

1.11 Bazni period

Prethodna godina

1.12 Jedinica mjere

Prevezeni putnici, putnički kilometri, roba u tonama i tonske milje, broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila, broj prvi put registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila, broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila prema godini proizvodnje, broj saobraćajnih nezgoda i nastradala lica u drumskom saobraćaju, pretovarene tone, izmanipulisane tone, inventarsko stanje sredstava za pretovar.

Poštanska mreža i prevozna sredstva. Poštanske usluge: pisma, paketi, tiskovine.

Statistika o pretplatnicima telekomunikacione mreže.

Telekomunikacione usluge: potrošeni minuti fiksne telefonije, potrošeni minuti mobilne telefonije.

Dužina željezničkih pruga, željezničke stanice i druga službena mjesta, dužina putne mreže, inventarsko stanje prevoznih sedstava u drumskom putničkom, drumskom lokalniom, pomorskom i vazдушnom saobraćaju.

Aerodromske površine i sredstva za rad na aerodromima.

1.13 Izvor podataka

Za prikupljanje podataka u ovom istraživanju primjenjuje se izvještajni metod. Izvor podataka za:

- (i) željeznički saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je prevoz putnika i robe u željezničkom saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 49);
- (ii) drumski putnički saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je prevoz putnika u drumskom saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 49);
- (iii) istraživanje teretnog drumskog saobraćaja teretna vozila za prevoz robe korisne nosivosti 3500 kg i veće, kao i tegljači. Izvor podataka su pravna i fizička lica koja su vlasnici ili korisnici vozila. Izvor podataka za teretna drumska vozila je Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore.
- (iv) lokalni drumski saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je prevoz putnika u lokalnom drumskom (gradskom) saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 49);
- (v) prometa na aerodromima su izvještajne jedinice koje obavljaju uslužne djelatnosti u vazдушnom saobraćaju (sektor H, oblast 52);
- (vi) vazdušni saobraćaj su izvještajne jedinice koje obavljaju djelatnosti u vazдушnom saobraćaju (sektor H, oblast 51);
- (vii) pomorski saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je prevoz robe i putnika u pomorskom saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 50);
- (viii) izvještaj o dolasku i odlasku brodova, izvještajne jedinice su Lučke kapetanije;
- (ix) pretovar su izvještajne jedinice kojima je djelatnost manipulacija teretom (utovar u brodove i istovar iz njih) pretežna djelatnost (sektor H, oblast 52);
- (x) poštanski i telekomunikacioni saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je poštanski saobraćaj (sektor H, oblast 53) i telekomunikacije (sektor J, oblast 61) pretežna djelatnost;
- (xi) broj saobraćajnih nezgoda na putevima u Crnoj Gori je Uprava policije Crne Gore, a za broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore;

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- Eurostat;
- Svjetska banka;
- UN organizacije;
- Međunarodni monetarni fond.

Nacionalni korisnici:

- Ministarstva i drugi organi javne uprave;
- Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
- Centralna banka;
- nevladine organizacije;
- studenti;
- istraživači;
- mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

U cilju utvrđivanja zadovoljstva korisnika kvalitetom podataka i utvrđivanjem njihovih potreba, Zavod za statistiku po prvi put sprovodi "Istraživanje o zadovoljstvu korisnika" u 2017. godini. Istraživanje je realizovano u periodu od 1. septembra do 20. oktobra. Link sa anketom je poslat svim korisnicima koji su u periodu od 2013-2017. poslali zahtjev za podacima na zvaničnu mail adresu. Pored toga, upitnik je postavljen na web stranici Zavoda za statistiku.

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Nije relevantno

3.2 Uzoračka greška

Nije relevantno

Indikatori uzoračke greške

Nije relevantno

3.3 Neuzoračka greška

Nije relevantno

3.3.1 Greška obuhvata

Nije relevantno

Indikator greške obuhvata

Nije relevantno

3.3.2 Greška mjerenja

Nije relevantno

3.3.3 Greška usljed neodaziva

Nije relevantno

Stopa neodaziva jedinica

Nije relevantno

3.4 Sezonska prilagodavanja

Nije relevantno

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Zavod za statistiku je usvojio politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1493&pageid=1493>

3.5.2 Praksa revizije podataka

Tipične revizije su minimalne. Značajne revizije se koriste samo ukoliko dođe do metodoloških promjena.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka

Nije relevantno

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Podaci se publikuju prema kalendaru publikovanja statističkih podataka (5 mjeseci nakon završenog referentnog perioda).

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Indikator pravovremenosti objave preliminarnih podataka predstavlja vrijeme između datuma posljednjeg dana referentnog perioda i datuma objave prvih podataka. On se može prikazati formulom: $T1 = d_{first} - d_{ref}$, $T1 = 35$ dana d_{first} - datum izlaska prvih rezultata; d_{ref} - posljednji dan (datum) referentnog perioda.

Rokovi za objavljivanje podataka ovog istraživanja u toku 2016. godine su ispunjeni u skladu sa kalendarom objavljivanja

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Indikator pravovremenosti objave konačnih podataka predstavlja vrijeme između datuma posljednjeg dana referentnog perioda i datuma objave konačnih podataka. Podaci istraživanja se objavljuju 45 dana nakon završetka referentnog perioda u skladu sa Kalendarom objavljivanja podataka.

4.2 Tačnost objave podataka

Rokovi prema kalendaru publikovanja.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Saopštenja

Godišnji podaci dostupni u:

- Statistički Godišnjak;
- Godišnja statistika saobraćaja, skladištenja i veza - redovna publikacija.

5.2 Publikacije

Zavod za statistiku objavljuje sljedeće redovne publikacije:

1. Mjesečni statistički pregled
2. Statistički Godišnjak
3. Crna Gora u brojkama
4. Godišnja statistika saobraćaja, skladištenja i veza
5. Broj i struktura poslovnih subjekata

Pored navedenih redovnih, Zavod za statistiku objavljuje i vanredne publikacije. Neke od najznačajnijih vanrednih publikacija su sledeće:

1. Žene i muškarci u Crnoj Gori
2. Djeca u Crnoj Gori
3. Najčešće korišćeni statistički podaci

Sve publikacije koje objavljuje Zavod za statistiku dostupne su na sledećem linku:

<http://monstat.org/cg/publikacije.php>

5.3 Dostupnost mikropodataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (*"Sl.list Crne Gore" br. 18/12*) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke. Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Zavodom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa poverljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Nije relevantno.

6.2 Vremenska uporedivost

Nije relevantno.